

Udržateľný rozvoj a budúcnosť

Z pohľadu planéty Zem má súčasná činnosť človeka globálny charakter. Medzi významné problémy sa zaraďuje problematika zhoršovania stavu prostredia. Ľudstvo má v súčasnosti k dispozícii najmocnejšie nástroje na ovplyvňovanie životného prostredia (v kladnom i zápornom zmysle slova) v celej svojej histórii. Neobmedzený hospodársky rast najmä v štátoch s rozvinutou ekonomikou tzv. krajín bohatého Severu a exponenciálny rast ľudskej populácie má za následok porušenie niektorých celoplanetárnych systémov. Súčasná ľudská civilizácia ovplyvňuje ovzdušie, klímu, pôdu, vodu, kolobeh látok, živé organizmy i samu seba. Problémy životného prostredia spôsobené ľudskou činnosťou sa stále viac globalizujú.

Nedávna predstava o rozvoji ľudstva stotožňovaná len s ekonomickým rozvojom bola korigovaná na smerovanie k naplneniu sociálnych cieľov a to najmä na redukciiu chudoby, zlepšenie kvality života, zlepšenie príležitostí na kvalitnejšie vzdelanie a zdravie. Takáto zmena orientácie si vyžaduje komplexný prístup k rozvoju riadenia vzájomných vzťahov medzi prírodnými a ľudskými, odvetvovými a štrukturálnymi aspektmi rozvoja na všetkých úrovniach¹. Ako dôsledok takejto zmeny orientácie je vznik, vývoj a medzinárodné uplatňovanie koncepcie udržateľného rozvoja (UR - Sustainable Development).

Od 60. rokov 20. storočia sa rozširuje poznanie, že neobmedzený, resp. nekontrolovaný vzrast či už ľudskej populácie, spotreby, znečistenia a pod. nie je udržateľný v prostredí reálne existujúcich obmedzených zdrojov.

Model industriálnej civilizácie je preto potrebné nahradiť trvalejšou a spravodlivejšou koncepciou. Za takýto koncept sa v súčasnosti považuje UR ako možné východisko riešenia nepriaznivých dôsledkov globálnych trendov vývoja spoločnosti a ich negatívnych vplyvov na prírodu. Zdôrazňuje sa potreba založiť túto koncepciu na zdravých ekosystémoch, silnej ekonomike a fungujúcej sociálnej sfére.

© Miroslav Rusko

In:

RUSKO, M. – ŠTEFFEK, J., 2008. *Základy ekológie a environmentalistiky*. - Bratislava: Strix, Edícia EV-6, Tretie vydanie, ISBN 978-80-89281-36-7, 218 s. [s. 114]

¹ *World Resources 2005 – The Wealth of the Poor: Managing ecosystems to fight poverty*. 2005. UNDP. Dostupné na internete : <http://www.wri.org>